

Vennesla kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2019

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgsekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2019. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutvalg, skal kontrollutvalget årlig rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2019.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETTNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i egen forskrift. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget. Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder ved konstituering.

Medlemmer og varamedlemmer frem til oktober 2019:

Medlemmer
Oddbjørn Hagen (V), leder
Bente Synøve Laland (Sp), nestleder
Tor Robert Robstad (Ap), medlem
Nina Schei Ledang (H), medlem
Jørund Sagedal (Frp), medlem

Varamedlemmer frem til oktober 2019:

Varamedlemmer fra V/H/Frp	Vara for Ap/Sp/Krf
Odd Reidar Loland (Frp)	Olav Eivindson (Krf)
Bjørnar Rimereit (Frp)	Torunn Fredwall (Ap)
Melissa Tveit (V)	

Medlemmer fra oktober 2019:

Medlemmer	Varamedlemmer:
Nina Schei Ledang (H), leder	Jens Røed (H)
Trygve Sørli (Sp), nestleder	Bente Laland (Sp), Anne Gerd Eieland Eivindson (Sp), Ingrid Ravnås Wiik (sp)
Karin Hodne (Ap), medlem	Geir Høybjør (Sv)
Knut Olav Frøysnes (Krf), medlem	Gunvor Bakklund Jacobsen (Krf), Linda Brøvik Røraas (krf)
Nancy Brennevann Solbakken (Pdk), medlem	Odd Reidar Loland (Frp)

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter Kommunelovens § 77 er kommunestyret pålagt å opprette et eget kontrollutvalg som skal forestå det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltning og de folkevalgte organ som kommunestyret har opprettet. Tilsynet og kontrollen skjer på vegne av kommunestyret. Kommunelovens § 77 slår fast:

”4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. ”

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommuneloven § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for mange oppgaver som vi vil komme nærmere inn på senere. Den nye kommuneloven ble fra høsten 2019 delvis gjeldende, men årsmeldingen henviser til gammel kommunelov da den var gjeldende for det meste av året.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges kommunerevisorforbund (NRKF) og Fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes, drøfter saker og arbeidsmetoder. Temark har arrangert to regionale konferanser for kontrollutvalgsmedlemmer i 2019. Dette for å øke og utvikle både nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk. Kontrollutvalget har deltatt på Temark sine konferanser, NRKF sin Kontrollutvalgskonferanse og fagkonferansen til FKT.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget har fått sekretariatsbistand fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS. Med oppdrag for 31 kommuner og 3 fylkeskommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark er Temark et av landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har åtte ansatte og fast sekretær for kontrollutvalget er Sander Haga Ask. Line Bosnes Hegna er daglig leder. Fra nyttår ble sekretariatet slått sammen med Vestfold Interkommunale kontrollutvalgssekretariat og skiftet navn til Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS (Vetaks).

Sekretariatet skriver saksframstillinger, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, rådgiver for utvalget og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Agder Kommunerevisjon IKS. Selskapet leverer revisjonstjenester til 8 kommuner i Agder og Vest-Agder fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Monica Harsvik Smith-Tønnessen og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er revisjonssjef Tor Ole Holbek.

Kontrollutvalget skal påse at revisjonen av kommunen skjer på en betryggende måte. Det er derfor viktig at utvalget har god dialog med revisor og holder seg orientert om revisjonens

arbeid. Kontrollutvalget gjennomfører sitt påseansvar ovenfor revisjonen ved at revisor fast orienterer i kontrollutvalgets møter om det pågående revisjonsarbeidet, revisors uavhengighetserklæring og overordnet revisjonsstrategi.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap.

	Budsjett 2019	Regnskap 2019
Kontrollutvalget		
Møtegodtgjørelse mv.	229 000	217 044
Servering	3 000	0
Kurs/opplæring inkl. reise	60 000	50 370
Andre kostnader	11 000	26 034
Sum kontrollutvalg	303 000	293 448
Sekretariat	161 000	161 200
Revisjon		
Revisjonshonorar	895 000	873 400
Arbeid kontrollutvalg/bistand	63 000	63 000
Selskapskontroll	64 000	64 000
Bistand til kontrollutvalget	40 000	40 000
Sum kontrollvirksomhet	1 526 000	1 495 048

Totalt har man i budsjettet for kontroll, tilsyn og revisjon i Vennesla hatt et mindreforbruk på kr. 30 952. Mindreforbruket kommer i hovedsak av lavere kostnader på postene «Møtegodtgjørelse mv.» som skyldes at det er betalt ut mindre møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste enn forventet samt noe mindreforbruk på kurs og opplæring. Videre er det et mindreforbruk på revisjonskostnader på kr. 21 600 (belastet VAR).

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2019 avholdt 4 møter og behandlet 33 saker. Dette er en økning på to saker fra 2018 hvor det ble behandlet 31 saker.

Stortinget vedtok å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trådte i kraft fra 01.07.2013.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside. Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen. Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Rådmannen, representanter for rådmannen har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem noen av sakene som har vært behandlet i løpet av året 2019. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre rapporter, og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11.

- Årsrapport 2018 skatteoppkreveren i Vennesla kommune
- Samordnet kalender for tilsyn og forvaltningsrevisjon 2019
- Vennesla kontrollutvalg årsmelding 2018
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2019
- Rutiner og praksis for utlysninger og ansettelse i Vennesla kommune
- Arbeidet med heltidskultur i Vennesla kommune
- Orientering om nye varslingsrutiner i Vennesla kommune
- Årsregnskap og årsmelding 2018 Vennesla kommune
- Status i arbeidet med sikring og tilrettelegging av Drivenesøya som badelokalitet/friluftsområde
- Strandstien langs Venneslafjorden
- Orientering om kommunens arbeid med inkluderende arbeidsliv – IA-avtalen
- Oppfølging av revisjonsnotat om stiftelser og konsekvenser av boligstiftelsens endring av vedtekter
- Bestilling av risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
- Innspill til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll
- Overordnet revisjonsstrategi regnskapsrevisjon 2019
- Budsjett kontroll, tilsyn og revisjon 2020
- Kontrollutvalgets funksjon og oppgaver
- Orientering 2. tertialrapport 2019 og budsjett Vennesla kommune 2020

- Møte- og arbeidsplan 2020 Vennesla kontrollutvalg.

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Kontrollutvalget registrerer at revisors arbeid med å utføre regnskapsrevisjon de siste årene er blitt mer omfattende, spesielt knyttet til de mange attestasjonsoppgaver (særattestasjoner) som utføres på vegne av staten og andre offentlige organer. I tillegg til avgitte beretninger og uttalelser mottar kontrollutvalget jevnlig i møter informasjon om utført regnskapsrevisjon. Kontrollutvalget har ved flere anledninger gitt uttrykk for at det gjøres mye godt arbeid innenfor området regnskapsrevisjon og at de er fornøyd med måten revisjonen løser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON OG ANDRE RAPPORTER

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de lovpålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget har vært delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

I møtet 20.11.2018 behandlet kontrollutvalget revisors notat om Vennesla kommune sin bruk av boligstiftelser. I notatet redegjør revisor for hvordan kommunen bruker boligstiftelser til å utføre lovpålagte tjenester til brukere samt mulige konsekvenser av dette. Revisor anbefaler i sitt notat at man ikke oppretter nye stiftelser til bruk i offentlig forvaltning og at man ikke tilfører ytterligere kapital til eksisterende stiftelser uten en grundig gjennomgang av hensiktsmessigheten. Bakgrunnen for dette er blant annet den manglende politiske styringen og kontrollen når stiftelser brukes. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i saken:

*«Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret:
Kommunestyret tar revisjonens notat om kommunens bruk av stiftelser til orientering og ber rådmannen følge opp revisors anbefalinger.».*

Kommunestyret behandlet saken i møte 13.12.2018 og kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt. Kontrollutvalget fulgte opp revisjonsrapporten i sitt møte 10.09.2019 og tok administrasjonens redegjørelse til orientering.

Kontrollutvalget behandlet i møte 10.09.2019 forvaltningsrevisjonsrapporten Midt-Agder barneverntjeneste. Prosjektet ble gjennomført sammen med øvrige deltakere i barnevernssamarbeidet og hadde følgende problemstillinger:

- Hvordan har utviklingen i barnevernssaker vært de senere årene?
- Har barneverntjenesten en tilfredsstillende behandling av meldinger om bekymring?
- Har barneverntjenesten en tilfredsstillende gjennomføring av undersøkelser?
- Er det etablert tilstrekkelig internkontroll i barneverntjenesten?

I rapporten kom revisor med totalt 6 anbefalinger basert på funnene fra forvaltningsrevisjonen og kontrollutvalget tok disse med i sitt vedtak i saken:

«Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og innstiller til kommunestyret:

Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten Midt-Agder barneverntjeneste til orientering og ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger:

- *At Midt-Agder barneverntjeneste utarbeider et system for konklusjon av meldinger som viser at saken har blitt drøftet og konkludert av mer enn en person. Dette vil bidra til å sikre en forsvarlig saksbehandling av mottatte meldinger jf. Bvl. §1-4*
- *At barneverntjenesten sikrer samtykke er dokumentert i den enkelte sak jf. Forvaltningsloven §13a nr. 1.*
- *At Midt-Agder barneverntjeneste i større grad sikrer at det gis skriftlig tilbakemelding til melder. Dette gjelder både når barnevernet mottar melding om bekymring, men også etter at en eventuell undersøkelse har blitt gjennomført, jf. Bvl. §6-7a.*
- *At barneverntjenesten retter fokus mot at undersøkelsessaker skal starte opp på et tidligst mulig tidspunkt.*

- *At barneverntjenesten sikrer at faktiske opplysninger og barneverntjenestens vurderinger blir dokumentert i tilstrekkelig grad i den enkelte barnevernssak jf. Bvl. §1-4.*
- *Om at kommunen retter økt fokus på internkontroll for å sikre at barneverntjenesten oppfyller lovkrav og interne rutiner. Avviksrapportering er en viktig del av internkontrollen, og det anbefales at avvik/merknader i større grad rapporteres for at feil og mangler kan fanges opp jf. Bvl. §2-1.*

Kommunestyret ber rådmannen gi en skriftlig tilbakemelding om oppfølgingen av rapporten til kontrollutvalgets møte i september 2020.»

Kommunestyret vedtok enstemmig kontrollutvalgets innstilling i saken.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.

I kontrollutvalgets møte 29.11.2016 presenterte revisjonen sin analyse og forslag til plan for selskapskontroll 2015-2019. Kommunestyret har vedtatt følgende plan for selskapskontroll for perioden 2015-2019:

- *Returkraft AS*
- *Avfall Sør AS m/datterselskap*
- *A3 Ressurs Vennesla AS*
- *Konsesjonskraft IKS*
- *Vest-Agder museet IKS*
- *Varodd AS (hvis avtale)*
- *Kristiansandsregionen brann og redning IKS*

Kontrollutvalget behandlet i 2017 rapport fra selskapskontroll med Kristiansandsregionen brann og redning IKS og forvaltningsrevisjon av feieravdelingen og videre fulgt denne opp i 2018(omtalt nærmere i årsmeldingens kap. 10.)

Kontrollutvalget har behandlet i møte 12.12.2019 rapport for selskapskontroll i Konsesjonskraft IKS. Dette er en felles selskapskontroll som ble gjennomført sammen med øvrige eiere i selskapet og utført av Aust-Agder Revisjon IKS. Selskapskontrollen hadde problemstillingene:

1. Sikrer eierkommunene at deres eierinteresser blir ivaretatt i selskapets styrende organer?
2. Rapporteres selskapets aktiviteter tilbake til de respektive eierkommunene i tråd med gitte anbefalinger?
3. Er fordelingsprinsippene for selskapets forvaltning av ressurser i tråd med de krav om stilles i lov og styringsdokumenter? Og gjennomføres utbetalingene i tråd med de føringer som ligger til grunn?

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i saken som ble enstemmig vedtatt i kommunestyret:

«Kontrollutvalget oversender rapporten Selskapskontroll Konesjonskraft IKS – Vennesla kommune til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret tar rapporten Selskapskontroll Konesjonskraft IKS – Vennesla kommune til orientering.

Kommunestyret ber om at ny eierskapsmelding blir lagt frem for behandling i løpet av våren 2020.

Kommunestyret merker seg at:

- Vennesla kommune gjennom selskapsavtalen sikrer at deres eierinteresser blir ivaretatt gjennom selskapets styrende organer,
- det bør gjøres konkrete vurderinger av graden av og formen for tilbakerapporteringer fra Konesjonskraft IKS til Vennesla kommunestyre,
- det er tilstrekkelige mekanismer som sammen utgjør tilfredsstillende kontroll av selskapet, særlig gjennom åpenhet fra selskapet og at det er representantskapet som vedtar utbetalingene.

Kommunestyret merker seg utsagnene om at det foreligger risiko knyttet til lovendringer på området, og merker seg at selskapsavtalen vil komme til ny behandling i forbindelse med sammenslåingen av eierkommuner og -fylkeskommuner.

Kommunestyret ber om at det blir rapportert tilbake til kontrollutvalget senest i første møte høsten 2020 hva som er gjort for å følge opp vedtaket.»

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Kontrollutvalgets årsmelding for 2019 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2019 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Vennesla, 27. april 2020

Nina Schei Ledang
Leder

Sander Haga Ask
Sekretær